

INDEKS

Opracowała *Elżbieta Bularz-Neugebauer*

- Abdy Pasza** 303
Acuto Giovanni 98
Adamczewski Jan 263
Agen 90
Aïmer Le Chétif (Wygnaniec) 23-26
Aix-en-Provence 8
Akwitania 17
Akwizgran 18
Alba, Fernando Álvarez de Toledo, książę de
123
Alba Julia 221
Albrecht Habsburg, książę Austrii 92
Albrecht II Habsburg, cesarz niemiecki, król
Czech i Węgier 102
Albrecht Hohenzollern, wielki mistrz krzyżacki,
książę Prus 43, 72, 169-172, 174
Albrecht Fryderyk Hohenzollern, książę Prus
172-173, 175-177
Alciati Andrea 241
Aldona (Anna) Giedyminówna, królowa Polski,
żona Kazimierza III Wielkiego 54
Aleksander, organista 65
Aleksander I Dobrotliwy, gospodar Mołdawii
35-36
Aleksander I Jagiellończyk, król Polski 39, 57,
64-65, 67, 71, 73, 75, 77-80, 83, 93
102-103, 110, 168, 201
Aleksander I, car Rosji i król Polski 96
Aleksander V, papież 49
Aleksander Farnese, książę Parmy 246
Aleksy Michajłowicz, car Moskwy 282
Allori Alessandro zw. il Bronzino 223
Althof Gerd 17
Anglia 87, 88, 91-92, 94, 295
Anna, księżna Pomorza, córka Kazimierza IV
Jagiellończyka 72
Anna Austriaczka, królowa Polski, żona
Zygmunta III Wazy 124, 153, 196-197,
199, 204, 207-210, 213, 215, 218,
220-221, 241-242, 247
Anna Cyllejska, królowa Polski, żona Władys-
ława II Jagiełły 101-102
Anna Jagiellonka, królowa Polski 68-69, 71,
77, 81, 116, 119-120, 176, 195, 197,
207, 215, 247, 263
Anna Katarzyna Konstancja, córka Zygmunta III
Wazy 179, 272
Anna z Radziwiłłów, księżna mazowiecka 104
Anonim, autor dziennika peregrynacji (1595) 126
Antwerpia 127, 216-217, 230
Arbusov Leonid 52
Arcimboldo Giuseppe 194
Arciszewski Bazyli 76
Arconi Gaspare 238
Arechis 20
Aries Philippe 15, 97
Artur Tudor, książę Walii 92
Ascherade 56
Asmold 16
Astronom, kronikarz 16
August II Wettin, elektor saski (jako Fryderyk
August I), król Polski 160, 167, 193, 243,
259, 292, 294, 298-299
August III Wettin, elektor saski (jako Fryderyk
August II), król Polski 62, 160, 186, 188,
292-293, 298, 314
Augustyniak Urszula 190
Auksztota 54, 57
Baden 126
Bak János M. 291
Bakczysaraj 304
Balice 109, 189, 208
Balogh Paweł 97
Bamberg 90
Banaszkiewicz Jacek 11, 28, 63
Barbara Radziwiłłówna, królowa Polski, żona
Zygmunta II Augusta 66, 70, 207
Barbara Zapolya, królowa Polski, żona
Zygmunta I Starego 103-104, 207

- Barberini Francesco 132
 Bardach Juliusz 55, 103, 153, 166-167, 255
 Barnat Roman 23
 Bartholdy Nils G. 190
 Bartłomiej z Bydgoszczy 107
 Barycz Henryk 81, 95, 113, 209, 247
 Batoh (Batóg) 279
 Batorówna Gryzelda zob. Zamoyska Gryzelda
 Batory Andrzej 201
 Batory Zygmunt 207
 Bauer Albert 52
 Bełchacki Antoni 312
 Bendery 300
 Benewent 20
 Bennett Matthew 23
 Bennich-Bjoerkmann B. 190
 Bergamo 98
 Berlin 166, 172
 Berrecci Bartolomeo 231
 Bertel G.G. 223, 226, 228-229
 Bertelli Sergio 61-62
 Bertini Giuseppe 246
 Besala Jerzy 168
 Beuve de Commarchais 25
 Bidziński Stefan 283
 Bielawski Stefan 117-118
 Bielowski August 88
 Bielski Joachim 203, 213
 Bielski Marcin 93, 117, 203, 212
 Bieniewski Kazimierz Stanisław 281
 Binder Gerhard 11
 Birkhan Helmut 27
 Biskup Marian 34-35, 43, 47, 50, 57, 59, 260
 Bizancjum 48
 Blak H. 171
 Bloch Marc 33
 Blois 223
 Blühm Elger 198
 Błażej, malarz 69
 Błotków zob. Terespól
 Bocheński Zbigniew 209, 218
 Bochnak Adam 64, 232
 Bodniak Stanisław 172
 Boerger Robert 33
 Bogucka Maria 106-107, 124, 167
 Bokum (Bockum) Jan Henryk ab Alten 283
 Bokum Jan Kazimierz de Alten 294, 312
 Bolesław III Krzywousty, książę Polski 12-28
 Bolesław IV, książę Mazowsza 35, 41
 Bolesławiec 72
 Bologna Giovanni da (Giambologna) 239
 Bolonia 246
 Bona Sforza d'Aragona, królowa Polski, żona
 Zygmunta I Starego 65, 67, 69, 73-75,
 104, 106, 108, 207, 209, 215, 225, 245
 Boner Jan 106
 Boner Seweryn 106
 Bongiovanni Bernard 69, 73
 Bonzy Pierre de 286
 Bordeaux 8
 Borghini Vincenzo 223, 230
 Bork zob. Kolankowski Ludwik
 Borkowska Urszula 34, 61-63, 71, 73, 75, 77,
 82-84
 Borowski Marcin 283
 Both Herman 271
 Bottineau Yves 128
 Bouillon Godfryd de 227
 Bouilliau Ismael 251
 Boyen Jan (?) de 304
 Brachmann Hans-Jürgen 16
 Brandenburgia 114, 167, 175
 Branicki Jan Klemens, hetman wielki koronny
 160
 Branicki Jan Klemens, marszałek nadworny
 koronny 159
 Branicki Piotr Franciszek 315, 319
 Bregy Mikołaj de 274
 Bremmer Jan 22-24, 27
 Bretholz B. 21
 Brézé Ludwik de 98
 Breźniew Leonid 166
 Broniewski (Broniowski) Stanisław 117-118,
 120
 Bronowice 208
 Brown Elizabeth A.R. 90
 Brown Jonathan 128
 Bruce William 39-40
 Bruckauf Julius 33
 Brugia 210
 Brühl Henryk 293
 Bruksela 246, 248
 Brześć Litewski 259-260, 279
 Brzetysław II, książę Czech 21
 Brzeżany 299, 301
 Budapeszt 8, 55, 70, 79-80, 172
 Burguiere Andre 88
 Burstin Jan 233
 Buzási Enikő D. 87, 89-91, 95, 97
 Bużeński Hieronim 115
 Byczyna 196
 Byliński Janusz 168
 Byock Jesse L. 12
 Bystrzykowski Jan 118
 Bytów 167
 Caccamo Domenico 233
 Campanile Enrico 24, 27
 Canavesi Hieronim 232
 Cannadine David 292
 Cappello Bianca, wielka księżna Toskanii, żona
 Francesco I Medici 223

- Carbsto Florian 116
 Carmignano (Carmignan) Antoni Mikołaj 69, 245
 Caro Jakub 40, 43
 Carron Antoine 211
 Castel Rodrigo, Manuel de Moura, markiz de 129
 Cebulka Mikołaj 55–56
 Cecylia Renata, królowa Polski, żona Władysława IV 124, 133, 155–156, 159, 178–179, 189, 248, 261–262, 271–272, 274
 Cercha Maksymilian 236
 Cercha Stanisław 236
 Chapman Hester W. 92
 Chastel André 210
 Cheb zob. Eger
 Chelmża 71
 Chevalier-de Gottal Anne 79
 Chłapowski Krzysztof 118, 246
 Chłopocka Helena 57
 Chmiel Adam 62, 69–70, 106
 Chmielnicki Bohdan Zenobi 278
 Chodecki Stanisław 170
 Chodkiewicz Jan Hieronimowicz 153
 Chodkiewicz Krzysztof 156
 Chodowiecki Daniel Mikołaj 293
 Chodyński Zenon 96
 Choisin Jean 116–117
 Chojecki Kazimierz 314
 Chomętowski Stanisław 299, 301, 310
 Chrapowicki Jan Antoni 158, 280, 284, 287
 Chrościcki Juliusz A. 96, 165, 167, 174, 179, 208–209, 212, 292
 Chrystburg (Dzierzgoń) 49
 Chrystian, biskup litewski 53
 Chybiński Adolf 68
 Chytraeus Dawid 203
 Ciara Stefan 246
 Cieński (Ciński) Wojciech 316
 Cieszyn 102
 Cigoli Lodovico 223, 225–229
 Ciołek Erazm 39, 169
 Clouet Franciszek 88
 Colleoni Bartolomeo 98
 Compostela zob. Santiago de Compostela
 Contarini Ambroggio 75
 Conti Franciszek Ludwik de Bourbon 160
 Cooper Richard 193
 Coppola Frank 165
 Corbet A. 210
 Cosimo I Medici, wielki książę Toskanii 223
 Cosimo II Medici, wielki książę Toskanii 207
 Cúchulainn 11, 23
 Cudnów 282
 Cynarski Stanisław 108, 115–116, 119, 151, 247
 Czacki Feliks 162
 Czamańska Ilona 34–35, 38
 Czaplński Władysław 166, 255, 257–258, 267–270, 273, 279
 Czarniecki Stefan 280, 283
 Czarnkowski Stanisław Sędziwój 117
 Czarnkowski Wojciech Sędziwój 114
 Czartoryski Józef 160, 312
 Czartoryski Kazimierz 159
 Czartoryski Michał Jerzy 281
 Czechy 53, 68
 Czermak Wiktor 96, 249–250, 268–272, 284
 Czerny-Schwarzenberg Franciszek 161
 Częstochowa 159, 250–252
 Częścik Łucja 278, 307
 Czołowski Aleksander 253
 Czubek Jan 91, 126, 153
 Czypryc Piotr 118
 Czyżewski Bartosz 120
Dalewski Zbigniew 17, 24, 28, 31, 39, 41
 Daniel Romanowicz, książę Halicza i Wołynia 51
 Daniłowicz Ignacy 59
 Dantyszek Jan 145
 Darowski Adam 69, 106, 245
 Dageruthe, możny litewski 51
 Dąbrowski Janusz S. 277
 De La Selle X. 66
 De Marchi Francesco 246
 Decjusz Jodok Ludwik 103, 106, 209, 245
 Decroisette Françoise 223
 Defourneaux Marcelin 125
 Delft 91
 Dembiński Bronisław 171
 Dembiński Erazm 173, 201
 Dembiński Franciszek 312
 Dembiński Walenty 151
 Dembowski Mikołaj 293, 314
 Denhoff Kasper 154
 Denhoff Stanisław Ernest 294, 298, 302, 309–310
 Denhoff Teodor 250–251
 Des Noyers Pierre 251, 253
 Dębicki Marcin 250, 287
 Długosz Jan 36, 40, 54, 58, 62, 64, 69, 76, 79–80, 97, 101–102
 Dohna Abraham von 168, 176
 Dotabella Tammaso 23
 Dominguez Ortiz Antonio 128–129
 Dorat Jean 211
 Dorohostajski Mikołaj Monwid 153
 Doroszewicz Mikołaj 117
 Drecka Wanda 104
 Drezno 292, 304
 Drojowski Jan Tomasz 118

- Drzewicki Adam Krzysztof 287
 Drzewicki Maciej 170
 Du Colombier Pierre 210
 Dubas-Urwanowicz Ewa 152
 Dubno 314~315
 DUBY Georges 23
 Dülmen R. van 193
 Dumézil Georges 20, 22~23, 26~27
 Dunin Jakub 311
 Duverger Erik 248
 Dworzaczek Włodzimierz 115
 Dziechcińska Hanna 124
 Dzieduszycka Marianna z Zamoyskich 316
- Eales Richard** 12
 Edward II, król Anglii 88
 Edward IV, król Anglii 92
 Edward VI, król Anglii 92
 Eger (Cheb) 268
 Einhard 12
 Elbląg 71, 172
 Eleonora Maria Józefa, królowa Polski, żona
   Michała Korybuta Wiśniowieckiego 159,
   250, 253, 261
 Eliade Mircea 27
 Eliasz I, gospodar Mołdawii 35~36
 Elliott John H. 128, 145
 Elżbieta Austriaczka, królowa Francji, żona
   Karola IX 211
 Elżbieta Austriaczka, królowa Polski, żona
   Zygmunta II Augusta 74~75, 108, 124, 194
 Elżbieta Jagiellonka, żona Fryderyka II, księcia
   Legnicy 104
 Elżbieta Rakuszanka, królowa Polski, żona
   Kazimierza IV Jagiellończyka 64, 67, 72,
   102
 Endlicher S.F. 53
 Erenfried Ezzo 12
 Erlichshausen Ludwik von, wielki mistrz
   krzyżacki 35
 Ermold Niger 20~21
 Erzepki Bolesław 107
 Eskenasy Vietor 37
 Eyck Jan van 88
 Eyzinger (Eitzing) Michael von 204
- Fabiani Bożena** 124~126, 261
 Fabiani-Madeyska Irena 249
 Fabricius Wincenty 278
 Falniowska-Gradowska Alicja 189, 248, 251,
   271
 Ferdynand I Habsburg, król Czech i Węgier,
   cesarz niemiecki 101, 123, 223
 Ferdynand I Medici, wielki książę Toskanii 223
 Ferdynand Kettler, książę Kurlandii 309
 Ferenc Marek 63, 113, 115~117
- Ferrara 212
 Fiesole 225
 Fijałek Jan 57, 63, 67, 82, 171
 Filaret, metropolita rostowski 167
 Filip II, król Hiszpanii 123, 128, 135, 210,
   216~217
 Filip III, król Hiszpanii 207
 Filip IV, król Hiszpanii 128
 Filip V Długi (Filip de Poitiers), król Francji 90
 Filip Wilhelm, książę Neuburga 272
 Filipczak-Kocur Anna 307
 Finn 11
 Firlej Andrzej 120
 Firlej Jan 151
 Firlej Mikołaj 169
 Fischinger Andrzej 218, 233~234, 263
 Flandria 248
 Florencja 211~212, 218, 221~230, 238~239
 Flori Jean 23
 Florian, złotnik 104
 Flöttner Peter 172, 239
 Fogelweder Stanisław 116, 126~127, 145
 Fołtyński Jan Stanisław 96
 Fontana Piotr 117
 Fouquet Jean 88
 Fragstein Jan Krzysztof von 279
 Franzesek Antoni 71, 249
 Franceschi Lorenzo 223
 Francesco I Medici, wielki książę Toskanii 223
 Franciszek (Canobrio), kapelan i ogrodnik 67
 Franciszek I, król Francji 91, 94
 Franciszek Józef I Habsburg, cesarz austriacki
   273
 Francja 18, 87~88, 90~91, 94, 97~98, 152,
   189, 211~213, 232
 Franco Pietro 233
 Francus Jacobus zob. Lauterbach Konrad
 Frankfurt n/Menem 203~204
 Frąckiewicz Radziwiński Gedeon Michał zob.
   Radziwiński Frąckiewicz Gedeon Michał
 Fried J. 48
 Frombork 172
 Fryderyk I (III) Hohenzollern elektor
   Brandenburgii, król Prus 179, 193
 Fryderyk Wilhelm Hohenzollern, elektor
   Brandenburgii 156, 177~179
 Fryderyk II Oldenburg, król Danii 190
 Fryderyk III Habsburg, cesarz niemiecki 91~92
 Fryderyk August II zob. August III
 Fryderyk Hohenzollern-Ansbach 169
 Fryderyk Jagiellończyk, prymas Polski 68,
   38~39, 72, 78
 Fryderyk Wettin, książę Saksonii, wielki mistrz
   zakonu 168~169
 Fuchs Franciszek 118, 183
 Fuggerowie 199

- Gall** Anonim 12~17, 20~28
Galos Ewa 270
Ganeleon 18
Ganshof François Louis 33
Garnysz Stanisław 151
Gattamelata, kondotier 98
Gattis Antoni 117
Gautier Teofil 19
Gawęda Stanisław 62
Gawron Krzysztof 118
Gawroński Franciszek Rawita 285
Gąsiorowski Antoni 246
Gdańsk 71~72, 114, 239, 249~253, 260, 269, 271
Gembicki Jan 284
Gembicki Krzysztof 156, 158
Gembicki Piotr 189
Gembicki Wawrzyniec 177
Genga Girolamo 233
Genga Simone 233
Genua 223
Geremek Bronisław 61, 114
Geubels Jakub 248
Gębarowicz Mieczysław 240, 245, 247, 249~250, 253
Giedroyc Malcher 150, 153
Giedygold Jerzy 58
Giedymin, wielki książę Litwy 49, 53~54
Gierowski Józef Andrzej 298
Giesey Ralph E. 61, 87~92, 94
Gieysztor Aleksander 7, 61, 114, 165
Ginzburg Carlo 22~23
Giza (Gisius) Paweł 218~219, 221, 239, 240~241
Glacz Jost 117
Glazenap Rüddiger Otto 198
Gloger Zygmunt 93, 96
Glücksberg Natan 96
Głębocki Bartłomiej 313
Głogów 67, 70
Głuch Grzegorz 66
Głuszcz-Zwolińska Elżbieta 63~66, 79
Gniewków (Gniewkowo) 58
Gniewosz Mikołaj 157
Godman Peter 20~21
Goleniszczew Paweł Mitrofanowicz 282
Goltzius Hendrick 91, 97
Gołab Julian 93, 113, 115
Gołębiowski Eugeniusz 73, 108
Gomółka Mikołaj 63
Goryszewski Grzegorz 117
Gosiewski Aleksander 189, 279
Gosiewski Krzysztof 156
Gosiewski Wincenty Aleksander 284
Goślicki Wawrzyniec 200
Górnicki Łukasz 67, 109, 117~118
Górski Karol 34
Grabowski Ambroży 95, 98, 113, 152~153, 197, 199, 204, 213, 218
Grabowski Janusz 34
Grabski Andrzej Feliks 57
Gratta Franciszek 251~252
Graz 207, 218, 225~226, 233
Greuter Matthäus 224~226
Grisward Joël 20, 22~24, 26
Grodecki Roman 13
Grodno 76, 113, 153, 165
Grodziski Stanisław 171
Grudziądz 274
Grünigen Dytryk von 49
Grunwald 41, 82
Grzebień Ludwik 261
Grzegorz Maksymilian 57
Grzegorz XIII, papież 150
Grzybowski Izydor 313
Grzybowski Konstanty 94
Grzymułtowski Krzysztof 284
Gucci Santi 234, 238
Guesclin Bertrand du 89, 94, 98
Guilhiermoz Paul 25
Gumowski Marian 221, 241
Gurowski Melchior 312
Gustaw I Waza, król Szwecji 190
Gwagnin Aleksander 120, 173, 209
Gzowski Stanisław 120
Haacke Diether 187
Haller Jan, drukarz krakowski 119
Haller Stefan, rajca krakowski 119
Haller Stefan, kupiec krakowski 119
Handelsman Marcell 7
Hanneke (Hanus), mieszczanin wileński 59
Harasimowicz Jan 97
Hauck Karl 18~20
Heberer Michael 213, 215, 221
Heidenstein Reinhold 114~117, 152~153, 195, 203, 209, 211~213, 241
Helcel Antoni Zygmunt 271
Helena, żona Aleksandra Jagiellończyka 102~103
Hellmann Manfred 48
Hennel-Bernasikowa Maria 245, 247, 253
Henryk (Heidenryk), biskup chełmiński 49
Henryk VII Tudor, król Anglii 92, 94
Henryk II Walezy, król Francji 94, 211
Henryk III Walezy, król Polski i Francji 114, 152, 175, 195, 198, 209~213, 231~232, 237, 247
Henryk IV Bourbon, król Francji 88, 92
Henryk Łotewski 51~53
Herbst Stanisław 233
Hezecques Felix 62

- Hiereth S. 103, 106
 Hipler Franz 69
 Hirsch Ferdinand 251
 Hiszpania 123, 125–128, 227
 Hlebowicz Jerzy Karol 158
 Höfler Otto 22, 24, 26
 Hofmann Christina 127–128, 139
 Hohenstein Henryk von 49
 Honecker Erich 166
 Hordyna Jan 294
 Hornostaj Gabriel 114
 Hossowski Teodor 316
 Hozjusz Stanisław 69, 80
 Huizinga Johan 90
 Humiecki Stefan 299, 303
 Huon Antoinette 211
- I**
 Iliak Mateusz 301
 Inflanty 49, 51, 218
 Innocenty III, papież 78
 Innocenty IV, papież 49
 Innocenty VIII, papież 72
 Ivančik Askold 23, 27
 Iwan III Srogi, wielki książę Moskwy 102
 Iwan IV Groźny, car Moskwy 185
 Izabela Jagiellonka, królowa Węgier, żona Jana Zapolyi 77
- J**
 Jabłonowski Antoni Barnaba 161
 Jabłonowski Jan Stanisław 160, 179
 Jabłonowski Stanisław Jan 284
 Jacquot Jean 209, 216–217
 Jadwiga Andegaweńska, królowa Polski, żona Władysława II Jagiełły 64, 66, 75, 80, 94, 101–102
 Jagosz Michał 82
 Jakub z Leodium zob. Urban IV
 Jan I Olbracht, król Polski 35, 65, 68–72, 74–75, 77–79, 82–83, 168, 201
 Jan II Kazimierz Waza, król Polski 157–159, 167–179, 249–253, 257, 259–262, 277–279, 281–282, 284–286
 Jan III Sobieski, król Polski 158, 159–160, 243, 253, 263, 281, 283
 Jan XXII, papież 54
 Jan Leopolda 79
 Jan Lutkowiec z Brzezia 56
 Jan Ursyn z Krakowa 91
 Jan z Koźmina 66
 Jan z Tarczyna 66
 Jan z Würzburga 27
 Jan Zygmunt, elektor Brandenburgii 175–177
 Janiszewska-Mincer Barbara 175, 257
 Janiszki 309
 Janko z Czarnkowa 88–89
 Janowiec 185
- Janusz I Starszy, książę Mazowsza 35
 Januszowski Jan 195
 Jarl 12
 Jarnut Jörg 20
 Jarzębski Adam 186
 Jarzębski Andrzej 262
 Jasiński Kazimierz 13, 186–187
 Jaski Andrzej 175
 Jassy 300
 Jaszewicz Jerzy 65–67, 73, 78
 Jaszowski Stanisław 96
 Jazayery Mohammad Ali 24
 Jazłowiec 298, 303
 Jean d'Eu 88
 Jerozolima 77
 Jerzy, książę bawarski na Landshut 103, 106
 Jerzy I, książę Pomorza 72
 Jerzy II Rakoczy, książę Siedmiogrodu 280
 Jerzy Fryderyk Hohenzollern, margrabia Brandenburgii 175, 196
 Jerzy Wilhelm Hohenzollern, elektor Brandenburgii 177
 Jerzy Wettin, książę Saksonii 168–169
 Joachim Fryderyk, elektor Brandenburgii 175
 Joanna Austriaczka, żona Francesco I Medici 223, 225
 Jonas Krzysztof 172
 Judyta de Baviere, żona Ludwik I Pobożnego 20–21
 Juliusz II, papież 67, 169
 Jungmann Joseph Andreas 72
- K**
 Kaczmarczyk Zdzisław 47, 255
 Kaczorowski Włodzimierz 154–155
 Kaczorowski Wojciech 95, 258
 Kalinowski Antoni 316
 Kalinowski Lech 68
 Kalinowski Marcin 279
 Kalisz 36
 Kamen Henry 123
 Kamieniec 302
 Kantecki Klemens 308
 Kantorowicz Ernst H. 61, 91, 291
 Kapelińska Helena 67
 Kaplan-Girej, chan 303
 Karol I Wielki, król Franków, cesarz rzymski 12–13, 16–18, 21
 Karol II Łysy, król Francji, cesarz rzymski 20–21
 Karol VI Szalony, król Francji 88
 Karol VIII, król Francji 90, 94
 Karol IX, król Francji 211
 Karol IV Luksemburski, król Czech, cesarz niemiecki 92–94
 Karol V Habsburg, król Hiszpanii, cesarz niemiecki 123, 128, 210, 216

- Karol IX Sudermański, król Szwecji 237
Karol X Gustaw, król Szwecji 97
Karol XII, król Szwecji 300
Karol I Robert, król Węgier 89, 98
Karol Chrystian Józef Wettin, książę Saksonii i Kurlandii 161, 187
Karol Ferdynand Waza, syn Zygmunta III Wazy 179, 260, 274, 285
Karol Habsburg, książę Styrii i Karyntii 207
Karol Stuart, książę Walii 132
Karwasińska Jadwiga 62
Karwiczki Stanisław Dunin 118, 120
Katarzyna Austriaczka, królowa Polski, żona Zygmunta II Augusta 109, 124, 194, 246
Katarzyna Jagiellonka, królowa Szwecji, żona Jana III Wazy 68–69
Katarzyna Medycejska, królowa Francji, żona Henryka II 211, 221, 232
Kavka František 65
Kazanowski Adam 157, 188, 268
Kazimierz 80, 200, 212
Kazimierz II, książę Mazowsza 35
Kazimierz III Wielki, król Polski 36, 54, 88–90, 101
Kazimierz IV Jagiellończyk, król Polski 35–39, 57, 64–71, 74–80, 82–83, 91, 102, 110, 168, 201
Kazimierz Hohenzollern, margrabia Brandenburgii 169
Kądziała Łukasz 246
Kątski (Kącki) Marcin 283
Keen Benjamin 123
Keller Harald 87–88
Kempen Gofryd von 203
Kersten Adam 250, 278
Kettler Gotthard 203
Kettlerowie 167
Kętrzyński Stanisław 7
Kiejdany 308
Kiejstut, wielki książę Litwy 52–53, 55, 59
Kienast Walter 16
Kieniewicz Stefan 8
Kijów 279
Kircholm 218
Kirszenstein Andrzej Krysypin zob. Krysypin~Kirszenstein Andrzej
Kiszka Jan 153
Kiszka Mikołaj 114, 154
Kitowicz Jędrzej 186, 188, 292
Kleparz 119, 212–213, 218
Kluczbork 72
Kluczycki Franciszek Ksawery 252
Kług Jan 238
Kłaczewski Witold 250
Kłobuck 72
Kłodziński Kacper 118
Kłodziński Maciej 77
Knowles Ronald 193
Knyszyn 114–117, 120
Kochanowski Jan 154, 173–175, 211, 241
Koczerska Maria 31
Köhler Erich 23
Kolankowski Ludwik 110, 171
Kolonja 203
Kołomyja 37–39
Komornicki Stefan 208, 231
Koniecpolski Aleksander 157
Koniecpolski Krzysztof 154
Koniecpolski Stanisław 95
Konopczyński Władysław 166, 307
Konrad II, książę Mazowsza 174
Konrad III Rudy, książę Mazowsza 35
Konstancja 57
Konstancja Austriaczka, królowa Polski, żona Zygmunta III Wazy 124, 154, 189, 207–210, 213, 218, 220–221, 241, 262, 271
Konstantynopol zob. Stambuł
Kopera Feliks 248
Kopffowa Maria 104
Koranyi Karol 47
Korołko Mirosław 173
Koryciński Michał 179
Koryciński Wojciech 284
Korycki Krzysztof 283
Korzon Tadeusz 158, 284
Kosman Marcelli 47–51, 53, 55–57
Kosmas, kronikarz 21
Kossowski Jerzy 263
Kossucki, dworzanin 73
Koszycki Tobiasz 120
Kościszko Adam Kazimierz 310
Kottłubaj Edward 262, 278
Kotowicz Andrzej Franciszek 283
Kötting Bernhard 19
Kowalczyk Jerzy 176, 232–234, 241
Kowalska Halina 246
Kozakiewiczowa Helena 71
Kozina Irma 92, 96
Kozłowski Grigorij Siemionowicz 281
Kozmian Andrzej Edward 119
Kraków 55–56, 69–70, 76, 78–80, 82–83, 88–90, 93, 101, 106, 109, 113, 115–120, 151–154, 156–160, 169, 171–172, 177, 187, 189, 194–201, 203–204, 207–210, 212, 218, 221, 225, 230–233, 236, 238, 242–243, 249, 252, 259, 261–264, 277, 294, 311
Krasicki Antoni 161
Kraśniński Franciszek 116, 121, 172
Kraushar Aleksander 308
Krawczuk Wojciech 183, 185, 190
Kret Wojciech 174

- Krewo 55
 Krieger Karl-Friedrich 35
 Kromer Marcin 63-64, 66, 172-173, 180, 184
 Królewiec 168, 172, 174, 176-177, 196, 269, 271
 Królikowski Bohdan 161, 188
 Kruczkiewicz Bronisław 75
 Kruszyński Tadeusz 263
 Krym 298, 300
 Krystyna, królowa Szwecji 278
 Krystyna Lotaryńska, żona Ferdynanda I,
 wielkiego księcia Toskanii 223, 227
 Kryszpin-Kirszensztejn Andrzej 160
 Krzemiński Jan 186
 Krzycki Andrzej 171, 194, 245
 Krzywokolski (Krzywokulski) Stanisław 316
 Kuchowicz Zbigniew 124
 Kucia Dariusz 87
 Kuczman Kazimierz 237-238
 Kuczyński Stefan Krzysztof 56, 58, 171
 Kükülle János 89
 Kułaczyn 315-319
 Kunakow Grigorij 278
 Kunicki Marcin 66
 Kuntze Edward 211
 Kurcz Kasper 233-234
 Kurlandia 149, 161, 167, 187, 203, 269, 308
 Kutrzeba Stanisław 41, 55, 67, 118, 120,
 150, 152
 Kwiatkowska Maria I. 261-262
- Labbé Alain** 18-20
 Labuda Adam 96
 Labuda Gerard 47, 50
 Lageirse M. 210
 Lalik Tadeusz 41, 64, 68-71, 76, 82
 Lamar Piotr 303
 Lanckoroński Stanisław 278-279
 Lappo Ivan Ivanovič 152
 Lascy Piotr 309-310
 Łatkowski Julian 51
 Lauro Giacomo 235, 237, 239
 Lauterbach Konrad pseud. Jacobus Francus
 197, 204
 Le Goff Jacques 23, 33
 Le Laboureur Jean 249
 Lechicki Czesław 124-125
 Leitsch Walter 198
 Lengnich Gotfryd 255-256
 Lenko Samuel 189
 Leon X, papież 169
 Leonardo da Vinci 210
 Lepszy Kazimierz 213
 Leszczyński Andrzej 280, 284
 Leszczyński Bogusław 284
 Leszczyński Jan 286
 Leszczyński Józef Wajciech 269, 279
- Leszczyński Wacław 283, 285-286
 Leśniewski Jakub 120
 Leśniowolski Marcin 236-238
 Leśnodorski Bogusław 255
 Lewald Ursula 12
 Lewicka Maria 235, 237
 Lewicki Anatol 31, 53
 Leyser Karl 14, 16
 Łębork 167
 Librowicz Zygmunt 168
 Lichačov Dmitrij S. 16
 Lida 103
 Ligozzi Giacomo 223, 226
 Lileyko Jerzy 94, 261-263, 293
 Lindemann Margot 203
 Link-Lenczowski Andrzej Krzysztof 297, 299
 Lionne Hugo de 287
 Lipsk 194
 Liske Ksawery 171
 Lisón Tolosana, Carmelo 128, 145
 Litwa (Wielkie Księstwo Litewskie) 48-49,
 52, 54-59, 63, 76, 93, 102-103, 110, 149-157,
 160-162, 166, 190
 Litwinek Jan 231
 Londyn 210
 Lotar I, król Franków, cesarz rzymski 20
 Lubieniecki (Rudnicki) Stefan 314
 Lublin 59, 68-69, 78, 172
 Lubomirski Aleksander 160-161
 Lubomirski Hieronim Augustyn 298
 Lubomirski Jerzy Sebastian 280, 281-282, 286
 Luborzyca 311
 Lubrański Mikołaj 107
 Lucenburger Wilhelm 116
 Luciński Jerzy 31
 Ludwik I Pobożny, król Franków, cesarz rzymski
 13, 16-17, 20
 Ludwik X Klótnik, król Francji 90
 Ludwik XII, król Francji 88, 90, 210
 Ludwik XIII, król Francji 94
 Ludwik XIV, król Francji 123, 269
 Ludwik XVI, król Francji 62
 Ludwik I Andegaweński, król Węgier i Polski
 52, 90, 101
 Ludwika Maria Gonzaga, królowa Polski, żona
 Władysława IV i Jana II Kazimierza
 156-157, 159, 188, 243, 249, 251, 261,
 269, 272-273, 278, 282, 285
 Ludwikowski Leszek 263
 Luenig Joannes Christian 61-62
 Lugano 237-238
 Lutkowiec Jan z Brzezia 56
 Lutomirski Jakub 246
 Lutomirski Jan 246
 Lwów 36, 172, 301
 Lyon 195, 223, 242

- Łaski Jan 104, 169, 170~171, 185
 Łaski Samuel 175
 Łaszczyńska Olga 71, 249
 Łaszewski Ryszard 167, 256
 Łebński Władysław 107
 Łempicki Stanisław 237
 Łęczycza 41
 Łobzów 102, 104, 106, 109, 153, 208
 Łochocki Jan 312
 Łojów 278
 Łopuski Józef 315
 Łowmiański Henryk 48, 50, 55~56
 Łubiński Maciej 284
 Łuck 314
 Łukasz z Orłowa 80
 Łysa Góra 68, 84
- Maciej Korwin Hunyadi, król Węgier** 168
 Maciej z Miechowa 72, 93
 Maciejowski Bernard 96, 118, 151, 221
 Maciejowski Samuel 68~69, 77, 92, 108
 Maciszewski Jarema 168
 Madryt 123~124, 127~129, 132~133
 Magdeburg 90
 Magnus, komes śląski 28
 Majeranowski Konstanty 204
 Maksymilian I Habsburg, cesarz niemiecki 123, 169, 172, 210
 Maksymilian II Habsburg, cesarz niemiecki 101, 195, 211, 223
 Maksymilian II Emanuel, elektor bawarski 193
 Maksymilian Habsburg, arcyksiążę, pretendent do tronu polskiego 212, 232
 Maksymilian Ernest Habsburg 196, 200, 221
 Malbork 71
 Malec Jerzy 256
 Maleczyńska Ewa 34~35
 Maleczyński Karol 13, 17
 Malettke Konrad 167
 Małachowski Jan 187, 285
 Małdrzyk Mikołaj 55~56
 Małgorzata Austriaczka, królowa Hiszpanii, żona Filipa III 207, 221
 Małgorzata Parmeńska 246
 Małkiewicz Adam 238
 Mamczarz Irena 212
 Manteuffel Krzysztof 310
 Mantua 212, 221
 Mańkowski Tadeusz 245~247, 249~250, 253
 Marchi Virgilio 209
 Marchwiński Roman 63
 Marcin V, papież 57
 Marcin Leopolda 65
 Marcin z Kłodawy 66
 Marescotti Galeazzo 251, 269
 Maria, żona Aleksandra Farnese 246
 Maria Bawarska, żona Karola arcyksięcia austriackiego 207, 221, 227
 Maria Eleonora Józefa zob. Eleonora Maria Józefa
 Maria Krystyna, żona Zygmunta Batorego 207, 221
 Maria Ludwika de Nevers zob. Ludwika Maria Gonzaga
 Maria Magdalena, arcyksiężniczka austriacka 207~209, 221, 223~225, 227, 230
 Mariampol 299
 Mariéjol Jean N. 123
 Markiewicz Mariusz 291~292
 Marków 103
 Marle Raimond van 98, 239
 Marsylia 223
 Martinus, złotnik 104
 Massalski Michał Józef 161, 313
 Matejko Jan 171~172
 Matuszewicz Marcin 161, 188
 Matwijów Maciej 286~287
 Maurocordato Mikołaj 301
 Mazarin Jules 249
 Mączak Antoni 124, 128,
 Mączyński Jan 107
 Mątwy 283
 Mc Farlane Ian Dalrymple 193
 Mc Gowan Margaret 193
 McKitterick Rosamond 17
 Meazzi (Meacci) Ambrogio 237
 Mediolan 98, 210, 221, 237
 Melanthios 23
 Mendog, wielki książę Litwy 51, 53
 Meyer Paul 14
 Męciński Wojciech 312
 Michalski Jerzy 166, 255
 Michał Korybut Wiśniowiecki, król Polski 158~159, 243, 250~253, 261, 263
 Michałowicz Jan z Urzędowa 232
 Michałowska Teresa 13
 Michałowski Roman 16, 28
 Mielecki Augustyn zw. Rotundusem 69
 Mielecki Sebastian 151
 Mier Wilhelm 309
 Mierzwa Edward Alfred 40
 Mierzyński Antoni 53
 Międzyrzec 21
 Mikołaj z Chrzanowa 65
 Mikucki Sylwiusz 48
 Milkiewicz Mikołaj 302
 Miłobędzki Adam 260
 Miłoszewski Jakub 117
 Mincer Franciszek 270
 Minois Georges 66
 Miodońska Barbara 31, 39, 68, 94, 291
 Mitawa 308~309
 Mitteis Heinrich 33

- Mniszchowie 116
 Mniszech Jan Karol 293
 Mniszech Jerzy 93, 120, 151-152
 Mniszek Adam 161
 Mojżeszowicz Łazarz 268
 Mojżeszowicz Samuel 268
 Mołdawia 34, 37, 301
 Moniwid Wojciech 56
 Morando Bernardo 232-233
 Morawy 14-16
 Morlupino Romano 213, 215
 Morane Jan 73
 Morsztyn Andrzej Michał 312
 Morsztyn Jan Andrzej 252
 Morsztyn Szczęśny 287
 Moser Dietz-Rudiger 81
 Moskwa 7-8, 56, 71, 74, 103, 169, 184,
 195-196, 212, 271, 280, 300, 302-304
 Moszyński August Fryderyk 162
 Mühlberg 123
 Muir Eduard 291
 Müller Wawrzyniec 203
 Münster 167
 Mycielski Jerzy 171
 Myliander (Mölleman) Stefan 196
 Myszkowski Jan 95
 Myszkowski Piotr 114-115
 Myszkowski Władysław 312
 Myszkowski Zygmunt 176
- Nadolski Andrzej 23**
 Nahlik Stanisław Edward 71, 249
 Nanker, biskup krakowski 54
 Naworski Zbigniew 260
 Neapol 207
 Neff Karl 20
 Neitmann Klaus 47
 Niderlandy 123
 Niemcewicz Jan Ursyn 91, 113, 116, 152,
 248, 250
 Niemcy 51, 58, 169, 227
 Niepolomice 69
 Nieśwież 161
 Nieto Soria José Manuel 123
 Niezgoda Wawrzyniec 66
 Norymberga 171, 197
 Notker Balbulus 18
 Nowak Edmund 63
 Nowak Zenon Hubert 47-48, 57
 Nowakowski Tomasz 246
 Nowe Miasto ~ Korczyn zob. Nowy Korczyn
 Nowogród Wielki 51
 Nowogródek 53
 Nowy Dwór 116
 Nowy Korczyn 69, 71, 76, 168
- Obertyński Zdzisław 31-33, 38-39, 41**
 Obypalski Michał 316
 Ochmann-Staniszevska Stefania 158, 249,
 257, 277, 280, 283, 285
 Ochmański Jerzy 48
 Ocieski Jan 185
 Odolsk 72
 Ogier Karol 273-274
 Ogilby John 193
 Ogiński Andrzej Ignacy 161
 Ogiński Bohdan 157
 Ogiński Marcjjan 159
 Ohryzko Jozafat 37
 Oktawian August, cesarz rzymski 225
 Oleśnicki Zbigniew 31-33, 36-42, 58, 66,
 77-78, 80
 Olgiard, wielki książę Litwy 49, 52-53, 55
 Oliwa 249
 Olszewski Henryk 165, 167, 255-256,
 258-259
 Olomuniec 106, 108
 Opaliński Andrzej 114-115, 127
 Opaliński Edward 246
 Opaliński Krzysztof 189
 Opaliński Łukasz starszy 157, 274
 Opaliński Piotr 127
 Opawa 72
 Orlean 17
 Orłowski Łukasz 66
 Orsza 74
 Otto III, cesarz niemiecki 14
 Orzechowski Stanisław 69, 77, 95, 98, 109,
 246
 Orzelski Świętosław 114-117, 120, 151, 211
 Oskierka Gerwazy Ludwik 162
 Ossoliński Franciszek Maksymilian 303,
 311-312
 Ossoliński Jerzy 157, 177-180, 189, 272,
 277
 Osterberger Jan 196
 Osterberger Jerzy 196
 Ostrowski Jan K. 92, 96
 Oświęcim Stanisław 272
 Owadowski Andrzej 117, 118
 Oxford 8
 Oźga, regimentarz, starosta byszewski 315
- Pabst H. 12**
 Pac Konstanty 159
 Pac Krzysztof Zygmunt 157, 159, 283, 284
 Pac Michał Kazimierz 282,
 Pac Stefan 126, 156
 Paderborn 16
 Padniewska Anna z Brudzińskich 215
 Padniewski Filip 173, 232, 247
 Padovano Giovanni Maria 231

- Padwa 98, 197
 Palkij Henryk 307, 312
 Palladio Andrea 212
 Palma Jakub Młodszy 262
 Palmer Allison L. 98
 Panofsky Erwin 90, 98
 Papée Fryderyk 103
 Paprocki Bartosz 212
 Parczew 65
 Parma 246
 Paryż 7, 8, 89, 165, 172, 195, 211~212,
 250~251, 253
 Passero Giuliano 106
 Paśuto Vladimir Teodović 50, 54
 Paszkiewicz Henryk 34
 Patze Hans 50
 Paweł V, papież 223
 Paweł Diakon 20
 Pawia 221
 Pelc Janusz 208
 Pels Paulus 278
 Persja 283, 292
 Perz Mirosław 63~64
 Perzanowski Zbigniew 62
 Petrini Giovanni 238
 Pękosławski Mikołaj 250
 Philargi Piotr zob. Aleksander V
 Philippi R. 50
 Piacenza 246
 Piasecki Jakub 118, 120,
 Piasecki Paweł 203, 209, 212~213, 221
 Piaseczyński Ławryn 125
 Pičeta Vladimir Ivanovič 152
 Piech Zenon 184, 185
 Piekarski Jan 66
 Piekarski Michał 262
 Piekosiński Franciszek 76, 102, 231
 Pieniążek Jan 295
 Pietrzak Jerzy 255, 259, 263
 Pików 315
 Pikulik Jerzy 68
 Pilon Germain 211
 Piława 178
 Pinocci Hieronim 185
 Piotr I Wielki, car Moskwy, cesarz Rosji 167, 304
 Piotr I, gospodar Mołdawii 35
 Piotr z Poznania 116
 Piotrków 70, 73, 80, 168, 169
 Pipin, król Franków 18
 Pirożyński Jan 193, 195, 213
 Pius IV, papież 69, 73
 Piwocka Magdalena 223, 251
 Piza 223
 Plata Baltazar 120
 Plauen Henryk von 58
 Plauen Henryk Reuss von 35, 43
 Plezia Marian 12~14, 17
 Płock 24, 28, 72
 Pocięcha Władysław 34, 103~104, 106, 168,
 170, 245
 Pocięj Ludwik Konstanty 298~299, 302
 Podgórski Marcin 115, 120
 Podhorecki Leszek 125
 Pohrebyszcze 315
 Polignac Jan de 90
 Polkowski Ignacy 62
 Pollak Roman 189
 Połock 71
 Połonka 281
 Połubiński Aleksander Hilary 159
 Pomarażański Dominik 301
 Poniński Antoni 162
 Popiel Paweł 106
 Potemski Piotr 316~317
 Potkowski Edward 93
 Potocki Andrzej 281, 283
 Potocki Feliks Kazimierz 281
 Potocki Jakub 283
 Potocki Józef 293, 298, 300~301, 314, 316
 Potocki Krzysztof 281
 Potocki Mikołaj 278~279, 281
 Potocki Stanisław „Rewera” 279~280, 282
 Potocki Stefan 300
 Potocki Szczesny Kazimierz 283
 Potocki Teodor 294
 Povoledo Elena 233
 Poznań 70, 84, 93, 169, 301
 Praga 92, 124~125, 194, 197, 218
 Prażmowski Mikołaj 286
 Prądnik 119
 Price S. R. F. 292
 Prochaska Antoni 31, 34~35, 41, 42, 56
 Provano Prosper 237
 Prusy 49, 150, 156, 171, 174, 179
 Prusy Królewskie 168, 170, 172, 190, 271
 Prusy Książęce 43, 149, 167~168, 170,
 174~177, 180, 269, 285
 Przebendowski Jan Jerzy 300
 Przeddziecki Aleksander 97, 247
 Przyalgowski Wincenty 71
 Przyboś Adam 152, 154, 158, 177, 188, 211,
 248, 257, 269, 279, 280
 Przyboś Kazimierz 255, 267
 Przybyszewski Bolesław 64~65, 68
 Przyjemski, kasztelanico rogoziński 313
 Przyłuski Jakub 37
 Psków 233
 Pstrokoński Maciej 157, 189
 Pstrokoński Stanisław 157
Rachuba Andrzej 149, 158, 284, 307
 Raciąż 58

- Raczyński Edward 95, 272
 Radlica Jan 263
 Radom 76,
 Radomicki Andrzej 312
 Radziejowski Michał 295
 Radziwiłł Frąckiewicz Gedeon Michał 160
 Radziwiłł Albrycht 153
 Radziwiłł Albrycht Władysław 154–155
 Radziwiłł Albrycht Stanisław 97, 154–159,
 177, 179, 188–190, 248, 257, 260–262,
 269–275, 279, 284–285
 Radziwiłł Aleksander Ludwik 154, 156
 Radziwiłł Bogusław 278–279, 281–282,
 285–287
 Radziwiłł Hieronim Florian 161,
 Radziwiłł Janusz 156–157, 274, 278–280
 Radziwiłł Jerzy 126, 153
 Radziwiłł Karol Stanisław „Panie Kochanku”
 161
 Radziwiłł Krzysztof 156–157, 189, 274
 Radziwiłł Krzysztof „Piorun” 153
 Radziwiłł Michał Kazimierz 158–159, 281, 284
 Radziwiłł Michał Kazimierz „Rybeńko” 161,
 313
 Radziwiłł Mikołaj 153
 Radziwiłł Mikołaj „Czamy” 80
 Radziwiłł Mikołaj „Rudy” 152
 Radziwiłł Mikołaj Krzysztof „Sierotka”
 151–153
 Radziwiłł Stanisław 126, 162
 Raglan Lord 11
 Ramnoux Clémence 11
 Ratdolt Erhard 172
 Rau Reinhold 14, 18
 Rawita-Gawroński Franciszek zob. Gawroński
 Franciszek Rawita
 Rechowicz Marian 66
 Rees Alwyn 11, 24
 Rees Brinley 11, 24
 Reitino Giovanni z Lugano 237
 Rej Władysław 286
 Reszka (Rescius) Stanisław 91, 95
 Reuter Timothy 14
 Revel Jacques 88
 Richtenberg Henryk von 35, 43
 Rinuccini Ottavio 225
 Ripa Cesare 238–239
 Robertson Jean 210
 Rodriguez Villa, Antonio 125, 127, 131, 139
 Roizjusz Piotr (Pedro Ruiz de Moros) 75, 108, 194
 Roman Mścistowicz, księżę Halicza i Włodzimierza 51
 Romano Giulio 233
 Romanowski Krzysztof 313
 Rosin Ryszard 184
 Rosja 280, 298
 Ross Charles 92
 Rostkowski Antoni 313
 Rostock 196, 199, 203
 Rostworowski Emanuel 8
 Rottermund Andrzej 139
 Rotundus Augustyn zob. Mielecki Augustyn
 Rouen 98, 195, 211
 Rożek Michał 34, 93, 114, 119, 149, 197,
 199, 209, 212, 215, 238, 243, 262–263
 Różycka Bryzek Anna 68–69
 Rubens Piotr Paweł 194
 Ruda 23
 Rudnicki–Lubieniecki Stefan zob. Lubieniecki
 Stefan
 Rudnie 72
 Rudzki Edward 261, 263
 Russdorf Paweł 58
 Russocki Stanisław 312
 Ruś Kijowska 48
 Rutkowska Grażyna 246
 Rybus Henryk 68
 Ryga 51–53, 55, 311
 Rykaczewski Erazm 251, 267
 Rzewuski Stanisław Mateusz 298
 Rzewuski Wacław 315
 Rzym 155, 169, 172, 189, 195, 210, 223,
 225, 238, 285–286
S
 Sabinka Szymon 173
 Sadowski Zdzisław 307
 Saint-Denis 89
 Saint-Simon Louis de Rouvroy de 94
 Saksonia 16, 62, 169, 294
 Salmonowicz Stanisław 256, 260
 Samek Jan 238
 Sandomierz 36, 40, 42, 68–69, 71, 76,
 Sangallo Antonio da 210
 Sanguszko Paweł Karol 161
 Santiago de Compostela 126
 Santok 21, 26–28
 Sapieha Aleksander Paweł 160
 Sapieha Benedykt Paweł 160, 282
 Sapieha Franciszek Stefan 282
 Sapieha Jan Fryderyk 281
 Sapieha Jan Kazimierz 160
 Sapieha Jerzy Stanisław 160
 Sapieha Kazimierz Jan 160
 Sapieha Kazimierz Leon 157, 159, 285
 Sapieha Lew 97
 Sapieha Paweł 280–282
 Saulnier V.L. 211–212
 Scaliger Mastino II 98
 Scève Maurice 193
 Scherabon Firchow E. 12
 Schereli Krzysztof 118
 Schmitt Jean-Claude 23

- Schramm Percy Ernst 291
 Schreiner K. 48
 Schwandtner Georg J. 89
 Sears Elizabeth 15
 Sebastian, organista 65
 Semkowicz Władysław 55, 57, 150
 Sempelborski Wojciech 20
 Senebor z Kapadocji 27
 Senkowski Jerzy 62
 Sepieński Mikołaj 56, 58
 Seredyka Jan 255, 258, 307
 Sergent Bernard 20, 22~24, 26~27
 Serlio Sebastian 230, 232~233
 Sforza Lodovico zw. il Moro 172
 Shergold Norman D. 221
 Siebeneicher Jakub 196
 Siebeneicher Mateusz 195
 Sieciech, możnowładca małopolski, wojewoda 13~15, 17, 21
 Siedmiogród 195, 233
 Siemowit III, książę Mazowsza 36
 Siemowit IV, książę Mazowsza 35
 Siemowit V, książę Mazowsza 35~36
 Siena 225
 Sieniawski Adam Mikołaj 295, 298~304
 Sieniawski Jan 95
 Sieniawski Mikołaj 283
 Sieniawski Mikołaj Hieronim 159
 Simon Otto von 90
 Simons Eric N. 92
 Sinko~Popielowa Krystyna 232
 Skarga Piotr 69, 71, 77
 Skarżyński Szczęsny 69
 Skowron Ryszard 123, 127, 263~264
 Skubiszewski Piotr 61, 87
 Škunaev Sergej V. 23
 Słonim 116
 Słupecki Leszek 27
 Słuska Aleksander 156
 Słuska Józef Bogusław 159~160
 Smolka Stanisław 49
 Sobieski Jakub 126~127, 154
 Sobieszczański Franciszek Maksymilian 213
 Sokolnicki, podsędek liwski 316
 Solikowski Jan Dymitr 203
 Sowa Andrzej Leon 298
 Spěváček Jiří 92
 Stachowicz Michał 242
 Stadnicki Aleksander 314~315
 Stadnicki Piotr 312
 Stafileus Jan 104
 Štal I.V. 54
 Stambuł 302, 305
 Stanesco Michel 23~25
 Stanisław August Poniatowski, król Polski 150, 161~162, 165, 243, 262
 Stanisław Leszczyński, król Polski 160, 262, 294, 300
 Stanisław z Chodcza zob. Chodecki Stanisław
 Stanisław zw. „Gąsiorkiem” (Anserinus) 67
 Stanisławów 301
 Stanisławski Michał 283
 Starnawska Maria 34~35, 41
 Starnawski Jerzy 95
 Staszewski Jacek 160~161, 292
 Stefan III Wielki, gospodarz Mołdawii 33, 35, 37~39, 42
 Stefan Batory, król Polski 93, 95, 113, 150, 152-153, 175, 190, 195~196, 198, 201, 203, 212~213, 233~234, 237~238, 241, 261
 Stenbock Magnus 304
 Stieler Kasper 198
 Stodert Adrian 284
 Strabo Walafrid 20
 Strachocki, tłumacz 301
 Strauss W.L. 91
 Streich Barbara 75
 Strykowski (Strykovijs) Maciej 37, 150~153, 195, 247
 Strzelecka Anna 62
 Strzemiński Tomasz 78
 Strzępiński Tomasz 38
 Stuttgart 215
 Sucheni~Grabowska Anna 110, 166, 171
 Sudacka Aldona 241
 Sudnik Wanda 167
 Suess Hans z Kulmbach 104
 Sułkowska~Kurasiowa Irena 31
 Swenald 16
 Świeżawski Aleksander 34~35, 42
 Sykstus IV, papież 67
 Syrokomla Władysław 160
 Szablowski Jerzy 246
 Szaniawski Felicjan 311~312, 318
 Szarogród 237
 Szawle 308
 Szczecin 171
 Szczerbaty Osip Iwanowicz 281
 Szczyr Stanisław 47~48, 50
 Szczytowski Adam 312
 Szeferzy Bej 299
 Szein Michał 167
 Szembek Aleksander Kazimierz 312
 Szembek Antoni Felicjan 312
 Szembek Franciszek Jakub 308
 Szembek Jan 294, 299
 Szembek Krzysztof Andrzej Jan 308~312
 Szembek Piotr Wojciech 312
 Szembek Stanisław 312
 Szeremietew Wasyl 282
 Szmeling Władysław Henryk 283

- Szymycki Ryszard 248, 250
 Szomel Wojciech 303
 Szujscy 167
 Szujski Dymitr 167
 Szujski Iwan 167
 Szujski Józef 37
 Szujski Wasyl zob. Wasyl IV Iwanowicz Szujski
 Szwajcaria 238
 Szwarc Jerzy 117
 Szwecja 154, 167, 177, 184, 218, 233, 267, 271
 Szweykowska Anna 179
 Szweykowski Zygmunt 65–66
 Szybkowski Sobiesław 56
 Szydłowiecki Krzysztof 107, 169–170
 Szydłowski Krzysztof 118
 Szymaniak Wiktor 171
 Szymański Józef 72
 Szymon, podobozny 118
 Szyszkowski Marcin 218
- Ścinawa** 72
Śniatyń 36, 316, 317
Śnieżyńska-Stolot Ewa 61, 87, 89, 114, 120
Światosław, książę Kijowa 16
Świdnica 72
- Tacyt** 22
 Talbot Charles H. 40
 Targosz-Kretowa Karolina 93, 179, 185, 207, 215, 231
 Tarło Aleksander 154, 158
 Tarło Franciszek 312
 Tarnowski Jan 95, 98
 Tarnowski Michał Stanisław 154, 157
 Tarnowskie Góry 159–160
 Tarnów 95
 Tausz Józef 304
 Tazbir Janusz 8, 126,
 Temberski Stanisław 96, 285
 Terespol 260
 Tervarent Guy de 239
 Tetmajer Włodzimierz 263
 Theiner Adolf 67, 78
 Thott Tage 156
 Thurzo Jerzy 97
 Tieffen Jan 35
 Tollet Daniel 251
 Tomicki Piotr 171, 185, 189
 Tomkiewicz Władysław 63, 186, 250–251, 278
 Tomkowicz Stanisław 106, 184, 186, 245
 Toruń 59, 71, 78, 169, 172, 259–260, 280
 Towiański Krzysztof 294
 Trawkowski Stanisław 13, 16
 Trenczyn 207
- Třeštík Dušan 15
 Trevano Giovanni 238
 Trevor-Ropper Hugh R. 128
 Trojden, wielki książę Litwy 53
 Trojden II, książę Mazowsza 35–36
 Troki 53
 Truchim Stefan 150, 158, 160, 162
 Truchsess Marcin 35, 168
 Truchsess Henryk 53
 Trzebicki Andrzej 282
 Turcja 185, 272, 297, 300
 Turowski Kazimierz Józef 37, 117, 152
 Turska Krystyna 101–102
 Tyc Teodor 13
 Tykocin 114–115, 117, 120, 247, 281
 Tylicki Piotr 185
 Tyszkiewicz Antoni Jan 157
 Tyszkiewicz Jerzy 114, 157
 Tyszkiewicz Kazimierz 156, 158
- Uccello Paolo** 98
Uchański Jakub 173
 Udine 197
 Ujazdów 156, 176–177
 Ukraina 279
 Ulewicz Tadeusz 233
 Ullmann Walter 291
 Urban IV, papież 49
 Urbankowicz Marcin 231
 Urbanowicz Krzysztof 309
 Urbino 233
 Ursinus Joannes zob. Jan Ursyn z Krakowa 91
 Uruszczak Wacław 166, 255–256
- Valgoma y Diaz-Varela, Dalmiro de la** 125, 128, 144
Valladolid 123
 Valtrini (Valturius) Giovanni 210
 Varess Andreas 77
 Vasari Giorgio 223
 Verheyen Egon 212
 Vetulani Adam 34–35, 43, 82, 170–171
 Vidal-Naquet Pierre 23
 Vidoni Pietro 280
 Vinay Gustavo 19
 Visconti Bernabo 98
 Visconti Honoriusz 267, 273
 Viterbo 195
 Vocolka Karl 194
 Vorbek-Lettow Maciej 270–271
 Vries Jan de 11
- Wacław z Szamotuł** 64–66, 78–79
Wadowski Jan Ambroży 69
Wagner Norbert 23
Wajs Anna 104

- Wajs Hubert 62, 104
 Waldemar Christian, syn Chrystiana IV 272
 Walencja 221
 Waradyn (Varaždin) 233
 Warnica 300
 Warszawa 7–9, 70–73, 78, 117–119, 124,
 155–157, 159–161, 167, 172, 176–179,
 186, 197, 248–251, 253, 259–263, 268,
 274, 278–283, 299, 304
 Warszawski Stanisław 158
 Wasilewski Tadeusz 158, 184, 280, 284
 Wasyl IV Iwanowicz Szujski, car Moskwy 167
 Wasyl Romanowicz (Wasyłko), książę
 Włodzimierza 51
 Wasyl, wielki książę Moskwy 56
 Wąsowski Bartłomiej Nataniel 126
 Wdowiszewski Zygmunt 101
 Weise Erich 34
 Wejher Melchior 167
 Wenecja 98, 106, 195, 212
 Wereszycki Henryk 8
 Werona 98, 223
 Wessel Wojciech 157
 Wesselini Franciszek 93
 Węgry 68, 80, 89, 91, 97, 104
 Wibikow (Bibikow) Iwan 309–310
 Widengren Geo 11, 26
 Wiedeń 123–125, 153, 172, 194, 197, 207,
 251, 271, 273
 Wielewicki Jan 91, 212–213, 218
 Wieliczka 200
 Wielkie Łuki 233
 Wielona 58
 Wielopolski Jan 161
 Wierzbicki Wiktoryn 114
 Wierzbowski Stefan 286
 Wiesiołowski Krzysztof 155
 Wiesiołowski Mikołaj 155
 Wiktoria, królowa Anglii 272,
 Wilanów 253
 Wilhelm 25
 Wilhelm II Hohenzollern, cesarz niemiecki 273
 Wilhelm I Orański, stadhouder Holandii 91, 97
 Wilhelm IV Orański, król Anglii, Szkocji i
 Irlandii 91
 Wilno 49, 53–56, 69–71, 76, 79–80, 82, 93,
 102–103, 109, 152, 272, 274
 Wilska Małgorzata 61
 Wincenty, malarz 69
 Winter Werner 24
 Wiprecht z Groitzscha 16
 Wirzbięta Maciej 195
 Wisner Henryk 153, 185
 Wisniewski Roswitha 11
 Wiślica 68, 185
 Wiśnicz 294
 Wiśniowiecki Jeremi Michał 158, 278, 279
 Wiśniowiecki Korybut Dymitr Jerzy Janusz
 283, 286
 Wit, biskup misyjny
 Witenes, wielki książę Litwy, syn Pukuwara 53
 Witold, wielki książę Litwy 40, 55–58
 Witowski Stanisław 157
 Wizna 118, 119
 Władysław I Łokietek, król Polski 54, 261
 Władysław II Jagiełło, król Polski 31, 35–36,
 40–42, 48–49, 55, 57, 59, 63–64, 67–71,
 76–77, 79, 82, 92–94, 101–102, 107,
 185, 201, 213
 Władysław III Warneńczyk, król Polski i Węgier
 35–36, 68, 76, 80, 106, 150, 201
 Władysław I Herman, książę Polski 14, 28
 Władysław I, książę Mazowsza 35–36
 Władysław IV, król Polski 96, 124, 126,
 155–157, 162, 176–177, 179, 187–188,
 242–243, 248–249, 256, 259–262,
 267–274
 Władysław Jagiellończyk, król Czech i Węgier
 68, 72, 74, 104
 Włoch Paweł 231
 Włochy 98, 213, 238
 Włocławek 72
 Włodarski Bronisław 187
 Włodzimierz Monomach 19
 Włodzimierz Wielki, wielki książę Kijowa 48, 51
 Woelky Carl Peter 50
 Wojciech, tokarz 231
 Wojciechowski Zygmunt 103, 106–107
 Wojna Abraham 275
 Wojtkowski Andrzej 57
 Woledge Brian 25
 Wolfram Herwig 23
 Wolfus 16
 Wolny Jerzy 66
 Wolski Mikołaj 175
 Wołkienniki 70
 Wołowicz Ostafi 151
 Wołowicz Eustachy 114
 Wołowicz Władysław 284
 Wołoszczyzna 301
 Woźniakowska Maria 187
 Wrocław 70, 171
 Wschowa 311
 Wyzumski Jerzy 9, 34
 Wysz Piotr 82
 Yates Frances A. 211, 241
 Zadzik Jakub 186, 188–189
 Zajączkowski Stanisław 54, 57
 Zakon Krzyżacki 34, 42–43, 50, 54–59, 168,
 170, 260

Zakrzewski Wincenty 69
Zaleski Jakub 115, 118
Zaluski Andrzej Chryzostom 252
Zaluski Andrzej Stanisław Kostka 313-314
Zambrów 78
Zamość 232, 234, 237
Zamoyska Gryzelda, żona Jana Zamoyskiego 195, 212
Zamoyski Jan 175, 185, 195-196, 200-201, 212-213, 219, 232-233, 235, 237, 241
Zamoyski Tomasz 188
Zaremska Halina 81
Zarzycki Waclaw 298
Zaslowski-Ostrogski Władysław Dominik 277
Zathey Jerzy 32, 42
Zawacki Jan 195
Zawadzki Konrad 176, 194-195, 197, 199
Zawisza Ignacy 161
Zawisza Krzysztof 158
Zawisza z Kurozwęk 97
Zbaraż 278
Zbečno 21
Zbigniew, syn Władysława I Hermana 13-14, 21, 26-28
Zborowscy 151
Zebrzydowski Andrzej 232
Zebrzydowski Florian 109
Zebrzydowski Michał 158
Zebrzydowski Mikołaj 221
Zebrzydowski Zygmunt 117-118
Zeissberg Heinrich 68
Zelfel Hans Peter 91
Zell Heinrich 171
Zemeła Krzysztof 267, 269
Zeno Antoni 59
Zielińska Teresa 246
Zins Henryk 40
Złotoryja 58
Zofia Holszańska (Sonka), królowa Polski, żona Władysława II Jagiełły 64, 68, 76, 80, 102, 190
Zofia Paleolog, żona Iwana III Srogięgo 102
Zofia, królowa Danii, żona Fryderyka II 190
Zygmunt I Stary, król Polski 64-66, 68-70, 72-80, 92-95, 98, 103-104, 106-109, 113, 115, 169-171, 174, 194, 201, 231, 245, 247
Zygmunt II August, król Polski 64-75, 77-83, 93, 95, 98, 107-110, 113-121, 150, 172, 194-195, 199, 201, 211, 219, 221, 223, 232, 239, 246, 248-251, 253, 259, 262-263
Zygmunt III Waza, król Polski i Szwecji 81, 95-96, 114, 124-125, 153-154, 167, 175-176, 177, 184, 187, 196-201, 203-204, 207, 212-213, 215, 218-219, 221, 233, 237, 239, 241, 247-148, 257, 259-261, 263, 268-269, 271
Zygmunt Kazimierz Waza, syn Władysława IV 271
Zygmunt Luksemburski, król Węgier i Czech, cesarz 56
Zaliński Maciej 120
Żelewski Roman 152, 154, 177, 188, 211, 248, 257, 269, 279
Żelęcki Jan 283
Żmudź 53, 56, 57
Żółkiewski Stanisław 167-168, 176
Żygulski Zdzisław jun. 209